

RIISTAN VUOKSI

Marraskuu 2015

SUOMEN
RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

SISÄLLYS

Rohkeutta puhua elinympäristöistä	3
Kosteikot kukoistavat jälleen	4
Yhteistyössä susikannan hoitoon	8
Suuntaviivat majavakannoille	12
Sitä parempaa sähköistä asiointia	14
Riistametsänhoito kiinnostaa maanomistajia	16
Mikä on Suomen riistakeskus?	19

Riistan vuoksi

Suomen riistakeskuksen julkaisema Riistan vuoksi -lehti kertoo riistaeläinkantojen hoitosuunnitelmien taustoista, suunnitelmien etenemisestä ja tuloksista. Hoitosuunnitelmissa asetetaan päälinjat ja tavoitteet riistaeläinkantojen pitkäjänteiselle hoidolle.

Maa- ja metsätalousministeriö johtaa työtä ja vahvistaa Suomen riistakeskuksen valmistelemat suunnitelmat, joiden muotoutumista edeltää kaksi alueellista kuulemiskierrosta. Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot osallistuvat työhön sovittamalla yhteen eri tahojen näkemyksiä. Kansalaisilla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa hoitosuunnitelmien valmisteluun avoimissa sidosryhmä- ja yleisötilaisuuksissa.

Toimitus: **Annamari Alanne**
Graafinen suunnittelu: **Ilkka Eskola, Hansaprint Oy**
Painopaikka: **Hansaprint Oy, 2015**
Kannen kuva: **Hannu Huttu**

ROHKEUTTA PUHUA ELINympäristöistä

■■■ Suomen riistakeskus on toteuttanut useita hankkeita ollakseen omalta osaltaan ratkaisemassa maailman suurinta luonnon-suojeluongelmaa: elinympäristöjen laatu heikkenee, tai ne katoavat tai pirstoutuvat ihmistoiminnan takia.

Metsästyksen kestävä käytön periaatteen toteutuminen pyyntilupaprosessien ja kannanarviointien kautta on edelleen tärkeää, mutta Suomen riistakeskus haluaa nostaa elinympäristöjen tilan ja niiden hoidon yhdeksi kestävä käytön osa-alueeksi. Olemme saaneet kehityshankkeistamme tunnustusta sekä kumppaneilta että sidosryhmiltä.

Viime vuosien lippulaivamme on ollut EU:n Life+ -rahaston mahdollistama Kotiseutukosteikkohanke, joka on keskittynyt kosteikoiden kunnostamiseen yhteistyössä maanomistajien ja muiden paikallisten asukkaiden kanssa.

Toinen merkittävä teema on riistametsät elinympäristönä. Pyrimme edistämään metsäkanalintujen elinympäristöjä yhdessä metsäammattilaisten kanssa. Työn tuloksena on laadittu riistametsänhoidon työohje, jonka päätavoitteena on auttaa riistan hyvinvoinnista kiinnostunutta metsänomistajaa parantamaan metsäkanalintujen elinympäristöjä metsätaloustoimintansa ohessa kuitenkin joutumatta juurikaan tinkimään taloudellisesti tuotosta.

Tutkimusten mukaan metsästävät maanomistajat omistavat lähes puolet Suomen yksityismetsien pinta-alasta. Metsästysharrastuksen perusteella voisi olettaa, että suuri osa heistä toivoo puukauppoja tekevän metsätalousyrityksen ottavan työssään riista-arvot

huomioon. Jos kysyntää on, mahdollistaa se myös monipuolisten metsäsuunnittelupalveluiden tai muiden vastaavien palvelutuotteiden lisääntymisen markkinoilla. Tämä on myös uuden metsälain henki ja päätavoite.

Riistan huomioon ottamisessa on usein kyse pienistä toimenpiteistä, jotka eivät pienennä taloudellista tuottoa. Elävä riistametsä rakentuukin maanomistajan tahdon ja konekuljettajan taidon kautta. Vähällä vaivalla ja nokkeluudella voi saada merkittäviä tuloksia, jos riistametsänhoitoa toteutetaan laajoilla alueilla kautta Suomen.

Riistalajien ja metsästäjän näkökulmasta Suomen luonnon monimuotoisuus on pääosin riippuvainen maa- ja metsätalouden menettelmistä ja toimenpiteistä. Ne määrittelevät arkielintomme monimuotoisuuden ja sitä kautta myös metsästäjien toimintakentän. Jos maa- ja metsätalouden toimenpiteisiin tuotaisiin entistä enemmän aktiivisen luonnonhoidon menetelmiä, kasvaisivat myös elinvoimaisten riistakantojen mahdollistamat hyvinvointivaikutukset. Näin entistä suurempi osa kansalaisista kokisi olevansa osa aktiivista luonnonhoitoa ja käytännön luonnonsuojelutyötä.

Metsästäjien ja maanomistajien suhde on useimmiten toimiva ja perustuu luottamukseen. Metsästysoikeus on sidottu maanomistukseen ja metsästysseurojen alueet ovat vuokralla maanomistajilta toimivien metsästysalueiden muodostamiseksi. Toimivaa yhteistyösuhdetta tulisi käyttää nykyistä tehokkaammin hyödyksi, jotta riistanhoidon myönteiset vaikutukset voisivat näkyä luonnossamme laajemmin.

Vaikuttavuus edellyttää riistahallinnolta ja metsästäjiltä rohkeutta puhua riistalajien tarpeiden huomioon ottamisesta maa- ja metsätaloudessa. Se on osa elinkeinojen, mutta myös metsästyksen, kestävyyttä. Kun maanomistajalla itsellään on hyvät vaikutusmahdollisuudet vaikkapa oman metsänsä käsittelytapoihin ja painotuksiin, ei voida mennä kovinkaan paljon vikaan.

Toimitaan yhdessä riistan vuoksi!

Jarkko Nurmi
riistatalouspäällikkö
Suomen riistakeskus

Mikko Alhainen, erikoissuunnittelija, Suomen riistakeskus
Juha Siekkinen, projektipäällikkö, Suomen riistakeskus

KOSTEIKOT KUKOISTAVAT JÄLLEEN

Vesilintupoikueet pärskyttävät vettä vilistäessään rantakasvillisuuden suojiin. Kosteikko sijaitsee tavallisen maatalan takalohkolla ja kokoa on vain muutama hehtaari, mutta elämää on kuin parhailla lintuvesillä. Viljelykelvoton peltoheitto on saanut uuden elämän kosteikkona, ja paikallinen vesilintukanta kukoistaa viisivuotisen Kotiseutukosteikko Life+ -hankkeen tultua päätökseen.

Mikko Alhainen

Muutos maastossa ennen Vitikankorven kosteikon perustamista ja sen jälkeen.

■■■ Riistakeskus Pohjanmaan MAKERA-hankkeen tuottaman kosteikko-oppaan, kosteikkokartoituksen ja Life-hakemuksen vauhdittamana hanke sai rahoituksen vuonna 2010. Viisi vuotta sitten startanneen projektin päätavoite oli innostaa ihmisiä kotiseudun kosteikkoluonnon hoitoon vähintään 30 esimerkikosteikon, koulutuksen, neuvonnan ja tiedotuksen avulla. Kotiseutukosteikko Life+ -hankkeella aloitettiin maa- ja metsätalousministeriön riistataloudellisen kosteikkostrategian

toimeenpano käytännössä. Strategian tavoitteena on varmistaa vesilintujen säilyminen elinvoimaisena osana Suomen luonnon monimuotoisuutta sekä arvostetuna ja kestävästi metsästettävänä riistavarana.

Kiinnostusta ympäri Suomen

Maanomistajien ja paikallisten yhdistysten kohde-esitysten joukosta valikoitui lopulta 48 mallikosteikkoa, joiden yhteispinta-ala oli yli 250 hehtaaria. Etusijalla olivat toteutuskelpoiset, kustannuksiltaan

kohtuulliset sekä maa- ja metsätalouden tai turvetuotannon muuttamat alueet. Erityistä painoarvoa annettiin paikalliselle panostukselle ja talkootyölle.

Uuden kosteikkoverkoston kohteita on jokaisessa maakunnassa, ja kosteikkoja on kunnostettu ja perustettu mahdollisimman monista eri lähtökohdista. Märkiä peltolohkoja, joutomaanotkelmia, ojitettuja soita ja vanhoja turvetuotantoalueita on tulvitettu ja avovettä lisätty kaivamalla. Lisäksi pieniä järviä on kunnostettu vedenpintaa

■■■

Marko Muuttola

Oman ajan ja rahan panostaminen kosteikkoon luo omistajuutta, joka on avain kohteen hyvälle hoidolle ja kestäväälle käytölle myös tulevaisuudessa.

■ ■ ■ nostamalla ja kelluvaa kasvimattoa poistamalla.

Mukana luonnonhoidossa on ollut yksittäisiä maanomistajia, yhdistyksiä, metsäystseuroja, yrityksiä sekä ELY- ja metsäkeskuksia. Monilla kohteilla hanke, on toiminut fasilitaattorina ja merkittävä osa resursseista on tullut maanomistajilta ja yhteistyötahoilta.

Tiedotus, koulutus ja neuvonta tuottivat tulosta

Kertynyt osaaminen sekä monipuoliset kokemukset on pyritty välittämään eri kanavien kautta aiheesta kiinnostuneille.

Kotiseutukosteikkohankkeen puolesta on pidetty esitelmää tapahtumissa, koulutustilaisuuksissa sekä messuilla ja maanomistajille on tarjottu neuvoja ja suunnitteluapua maastossa. Maastoretket toimittajien kanssa tuottivat näyttäviä artikkeleita lehtiin ja hanke oli esillä sekä radiossa että televisiossa samoin kuin kansainvälisessä mediassa ja useissa kongresseissa.

Metsästäjä-lehti ja kosteikko.fi -verkkosivut olivat hankkeen päätiedotuskanavat. Kaikkea opittua

on hyödynnetty myös syksyllä 2015 ilmestyvässä päivitettyssä kosteikko-oppaassa. Hankkeen kattavuutta ja onnistumista kuvaa se, että kotiseutukosteikkoja esiteltiin yhteensä 388 tilaisuudessa noin 17 230 henkilölle. Mediassakin hanke oli esillä huikeat 203 kertaa.

Tiedotus ja käytännön esimerkit ovat kantaneet hedelmää, sillä mallikohteiden lisäksi on tuettu lähes 150 muun kosteikon toteutumista. Eri puolilta Suomea tulee edelleen yhteydenottoja mahdollisuudesta perustaa oma kosteikko omalle maalle.

Paikallisten osallistuminen heidän omiin kosteikko-projekteihinsa oli ilahduttavan aktiivista. Mustasaressa Södra Vällgrund Jaktförening r.f:n jäsenet tekivät kosteikkojen patolaitteet talkootyönä.

Juha Siekkinen

Oma panostus motivoi ja sitouttaa

Kotiseutukosteikkojen lähtökohtana oli nimen mukaisesti paikallisten omien kosteikkojen tukeminen. Hankkeen puolesta tuli resursseja suunnitteluun, työnjohtoon ja toteutukseen yhdessä maanomistajien ja muiden toimijoiden kanssa. Kohteet suunniteltiin ja tehtiin yhdessä, mutta Kotiseutukosteikko Life+ -hanke ei kattanut kaikkia kuluja.

Paikalliset yhteistyötahot keräsivät kirjalliset suostumukset maanomistajilta ja osallistuivat suunnittelukokouksiin sekä maastokäynteihin. Kosteikon toteutuksessa he vastasivat puuston poistosta tai raivaamisesta ja osallistuivat esimerkiksi patolaitteiden tai lintutornien rakennustöihin omalla talkoopanoksellaan ja koneillaan. Moni kosteikonomistaja teki kymmeniä ja jopa satoja työtunteja alueen hyväksi. Oman ajan ja rahan panostaminen kosteikkoon luo omistajuutta, joka on avain kohteen hyvälle hoidolle ja kestäväle käytölle myös tulevaisuudessa.

Vesilintujen viiksettä

Maanomistajat, metsästäjät ja lintuharrastajat tekivät Luonnonvarakeskuksen (Luke) ohjeiden mukaiset pari- ja poikuelaskennat sekä samalla menetelmällä elokuisen kertymälaskennan. Vesilintulaskennoilla selvitettiin, vaikuttavatko tehdyt toimenpiteet alueen vesilintukantoihin. Ruokinta oli sallittua vasta elokuun alun laskennan jälkeen, jotta voitiin mitata alueen luontaista merkitystä vesilinnuille. Laskentojen tuloksista on tekeillä pro gradu -tutkielma Oulun yliopistosta.

Alustavat tulokset ovat kuitenkin erittäin lupaavia. Vesilinnut ovat löytäneet kosteikat, ja poikastuotto on monilla kohteilla erittäin hyvä. Suurimmat poikuetiheydet ovat maatalousmaisemaan ja vanhoille pelloille perustetuilla kosteikoilla. Metsämaille patoamalla perustetuista muutaman hehtaarin kosteikoista on myös tavattu kymmeniä puolisuikeltajien poikasia. Laajat vanhat turvesuot ovat niin ikään osoittautuneet hyviksi elinympäristöiksi, mutta kaaruille soille kaivetuilla ja padotuilla kohteilla poikastuotto on ollut maltillisempaa. Hyvä poikastuotto korreloi vahvasti vesiselkärangattomien määrän kanssa.

Paikallistasolla kosteikoilla on suuri merkitys vesilintukannoille. Jos hyvä vire kosteikkojen rakentamiseen jatkuu, sillä on merkitystä vesilintukannoille myös valtakunnallisesti.

Kannustavia kokemuksia

Kosteikon perustaminen on hanke, jonka toteuttajien ja toisaalta lähiympäristöjen asukkaiden ajatukset hyödyistä ja haitoista ovat hyvin moninaisia. Tähän paneuduttiin

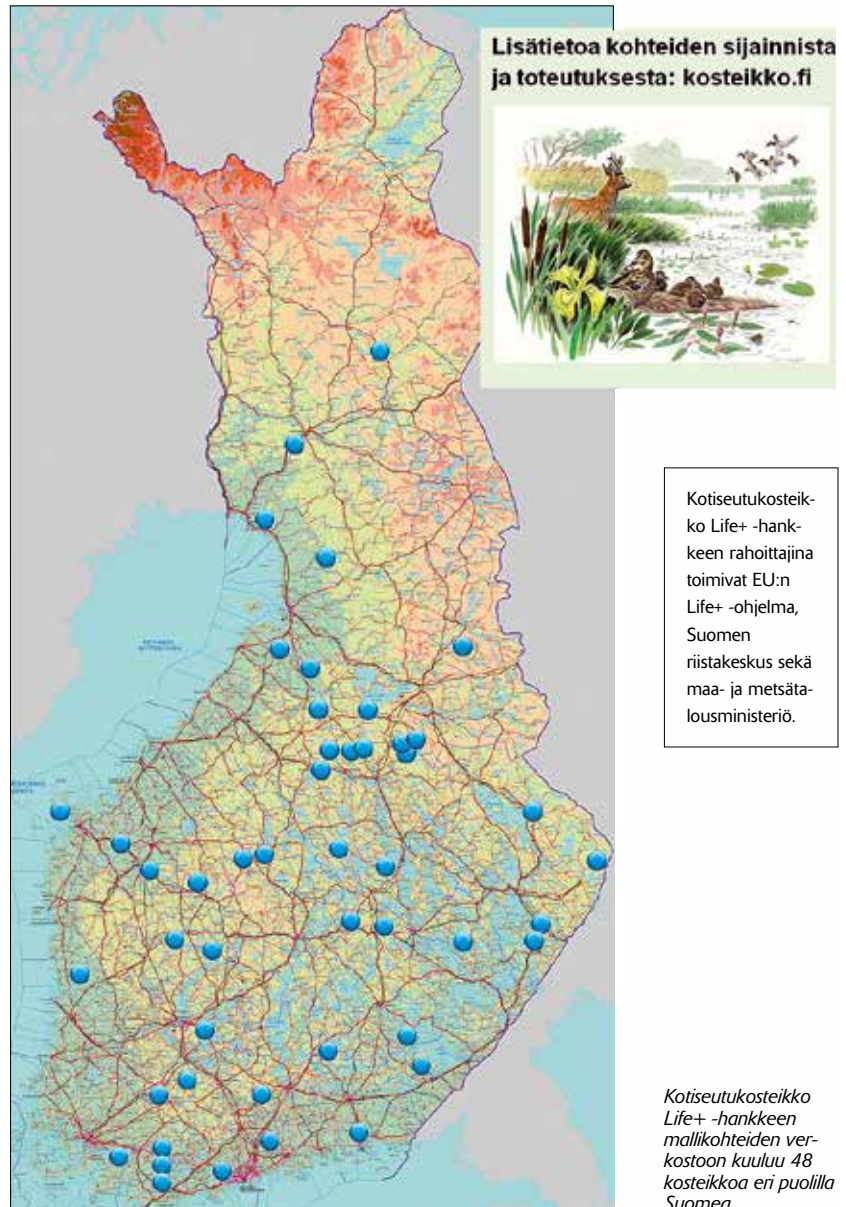
tarkemmin kyselytutkimuksessa, jonka pohjalta valmistui Samuli Karppisen pro gradu -tutkielma ”Kotiseutukosteikko Life+ -hankkeen mallikohteiden paikalliset vaikutukset” Helsingin yliopistosta

Tulosten perusteella toteuttajat näkivät kosteikon vaikutukset lähiympäristöön ja sen ihmisiin positiivisina. Kosteikon koettiin edistävän mahdollisuuksia luonnonhavainnointiin ja lisäävän vesilintujen määrää. Haasteita aiheuttivat vaativat ja toisinaan ennakoimattomat luonnonolot, lupaviranomaisten hidas toiminta, hankkeen resurssien puute ja lomakaudet. Ymmärtävyisyys ja kärsivällisyys tuottivat kuitenkin tulosta ja kaikki mallikosteikat valmistuivat ajallaan. Kyselytutkimuksen tulosten perusteella kosteikkojen perustamiselle on hyvät edellytykset myös jatkossa.

Mitä hankkeen jälkeen?

Myönteiset kokemukset ja tulokset herättävät varovaista toiveikkautta kosteikko-työn tulevaisuudelle. Kysyntä kosteikkosuunnittelun ja toteutuksen palveluille on kasvussa. Maatalouden ei-tuotannolliset investoinnit, KEMERA-luonnonhoitohankkeet ja muut rahoituslähteet vastaavat osaltaan kosteikkojen rahoitustarpeeseen. Toiveissa olisi rakentaa hallinnonrajat ylittävä kosteikkotyötä koordinoiva taho, joka voi vastata kentän kysyntään ja luoda laajamittaisia tuloksia elinympäristöjen ja vesiensuojelun hyväksi.

Kotiseutukosteikko Life+ -hankkeen työtapana on erittäin kustannustehokas ja toimivaksi havaittu, joten se on hyvä pohja kehittää tulevaisuuden toimintaa maa- ja metsätalousalueilla.

Mikael Luoma, riistapäällikkö, Suomen riistakeskus

YHTEISTYÖSSÄ SUSIKANNAN HOITOON

Uuteen Suomen susikannan hoitosuunnitelmaan on kirjattu laaja-alaisesti hankkeita ja toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan hoitosuunnitelmassa esitetyt tavoitteet. Uusien toimenpiteiden kautta etsitään uudenlaisia toimintatapoja, joilla päivänpolttavaa susikysymystä voidaan kehittää ja vastakkainasetteluja purkaa.

■ ■ ■ Yksi uudistetun sudenhoitosuunnitelman suurimmista muutoksista on alkuvuodesta 2015 käynnistetty kaksi-vuotinen kokeilu, jolla sallitaan susien kannanhoidollinen metsästys. Kokeilun keskeisenä tavoitteena on saada tietoa kannanhoidollisen metsästyksen vaikutuksista lauman elinvoimaisuuteen ja suden käyttäytymiseen sekä kansalaisten asenteisiin. Kannanhoidollisella pyynnillä sekä puututaan haittaa tai vahinkoa tuotaviin yksilöihin että ehkäistään susien laiton tappamista. Kahden vuoden jälkeen arvioidaan erikseen suden kannanhoidollisen metsästyksen jatkamista. Viime talvena kannanhoidollisilla poikkeusluvilla kaadettiin 17 sutta.

Tarkempaa tietoa susikannoista

Susikannan arviointi perustuu tällä hetkellä pitkälti susihavaintoihin ja pantaseurantaan. Kannan arvioinnin parantamiseksi susien yksilöintiä ja tarkempaa kuvaa tietyn alueen susireviireistä pyritään määrittämään susien ulostekeräyksellä ja edelleen ulostenäytteistä tehdyillä DNA-analyysillä. Kolmivuotinen hanke käynnistyi syyskuussa 2015 kahdeksalla susialueella. Koska keräystä ei voida toteuttaa kaikilla susireviireillä, hankealue vaihtuu vuosittain. Jos keräysalueilta saadaan riittävästi ulostenäytteitä, saadaan myös tarkempaa tietoa laumojen määrästä sekä susiyskilöiden vähimmäismäärästä.

Susikannan kasvaessa myös susien kohtaamiset ihmisten kanssa lisääntyvät. Marraskuussa 2015 käynnistyy hanke, jossa pyritään kehittämään toimintamallia asutuksen läheisyydessä vierailevien susien kohtaamiseen ja edistetään ihmisen ja suden rinnakkaiselo. Hankkeeseen on valittu kaksi aluetta - toinen Varsinais-Suomesta ja toinen Pohjois-Savosta. Suomen riistakeskus, poliisi, paikalliset suurriistavirkaputoimijat (SRVA) ja petoyhdyshenkilöt kehittävät yhteistyössä tapauskohtaisia toimintatapoja ja pohtivat käytettävissä olevia keinoja suden vihavierailujen ehkäisemiseksi.

Tiedon kerääminen ja jakaminen tärkeää

Sudenhoitosuunnitelman tarkoituksena on kannanhoidollisten toimien lisäksi lisätä tavallisten kansalaisten susitietoa. Suomen riistakeskus on velvoitettu järjestämään tiedonvaihto- ja koulutus-tilaisuuksia uuden susireviirin syntyessä. Tilaisuuksissa käsitellään vahinkojen ennaltaehkäisyä sekä vahinkojen korvausjärjestelmää. Tähän mennessä tilaisuuksia on järjestetty Uudella-

maalla, Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla sekä Pohjois-Pohjanmaalla. Jatkossa tilaisuuksia järjestetään erityisesti alueilla, joilla sudet eivät ole pitkään aikaan esiintyneet.

Kansalaisten lisäksi myös asiantuntijoita koulutetaan aktiivisesti. Suomen riistakeskus ja Luonnonvarakeskus ovat laatineet syksyn aikana laajan koulutusmateriaalin suurpetoyhdyshenkilöiden koulutukseen. Suurpetoyhdyshenkilöt keräävät ja rekisteröivät suurpetotietoa ja -havaintoja Tassu-järjestelmään. Koulutuksilla tähdätään näin laadukaana ja kattavan suurpetohavainnoinnin kehittämiseen koko Suomessa. Suomen riistakeskus kouluttaa kaikki suurpetoyhdyshenkilöt ja nimeää lisäksi uusia toimijoita syksyn 2015 aikana.

Miten vahinkoja ennaltaehkäistään?

Susien aiheuttamat vahingot ovat olleet viime aikoina paljon esillä mediasa. Valtio avustaa eläintuotantotiloja petoaitatarvikkeilla, joilla ehkäistään susivahinkoja niillä alueilla, joilla sudet aiheuttavat merkittävää uhkaa. Kuluvan vuoden aikana suurpetovahinkojen ehkäisyyn on Suomen riistakeskuksen kautta tilattu 52,5 kilometriä petoaitaa kotieläintiloille. Määrä on jo tällä hetkellä viimevuotista suurempi, ja erityisesti lammastiloille toimitetaan yhä petoaitatarvikkeita.

Yksi syksyn suurista puheenaiheista susikeskustelussa on metsästyskoiravahingot. Susien aiheuttamien metsästyskoiravahinkojen ehkäisemiseksi on julkaistu riistahavainnot.fi -sivustolla susien GPS-paikannustietoa elokuusta 2015 lähtien. Paikannustietoja suunnitellaan julkaistavaksi helmikuun loppuun saakka. Palvelu auttaa erityisesti metsästäjiä, joiden metsästysalueella on pannoitettuja susia. Paikannustiedot muistuttavat suden läsnäolosta sekä auttavat metsästäjiä mahdollisuuksien mukaan valikoimaan metsästysalueita susien liikkeen perusteella.

Mikäli muita keinoja vahinkojen ehkäisemiseksi ei ole löydetty, Suomen riistakeskus on myöntänyt myös vahinkoperusteisia poikkeuslupia poistamaan häiritsevästi käyttäytyviä tai erityisen pelottomasti asutuksen läheisyydessä liikkuvia susiyskilöitä. Vahinkoperusteisia poikkeuslupia on myönnetty tänä vuonna Sievin, Kalajoen ja Kärsämäen alueille sekä Ruoveden ja Virtojen alueille.

Paikalliset yhteistyöryhmät toimintaan

Kun sudenhoitosuunnitelmaa valmisteltiin, nousi työpajoissa vahvasti esiin ■ ■ ■

■ Nyt on kaikkein tärkeintä saada susien kannanhoidollinen metsästys toteutumaan kattavasti koko maassa. Susikanta on nyt reilusti kannanhoitosuunnitelman tavoitteiden yläpuolella. Ihmisarkuuden lisäämiseksi ensi talvena kaikkiin susilaumoihin tulee kohdistaa metsästystä siten, että poistetaan 1-2 yksilöä/lauma.

Lisäksi tulee kaikkein tiheimmillä susikannan alueilla pyrkiä poistamaan muutamia kokonaisia laumoja.

Parhaimmillaan yhteistyöryhmien toiminnalla voidaan osaltaan lieventää susikonflikteja. Työryhmät parantavat tiedonkulkua ja eri intressitahojen keskinäistä ymmärrystä. Myös kannansäätelyn suunnittelussa ja vahinkojen ennaltaehkäisyssä niillä voi olla merkittävä rooli. On kuitenkin muistettava, että aitojen rakentaminen ei ole ratkaisu susikysymykseen.

Susihavainnot ja -vahingot sekä muut riistavahingot tulisi olla reaaliaikaisesti kaikkien niistä kiinnostuneiden käytettävissä. Tämä on välttämätöntä avoimuuden lisäämiseksi riista-asoiden hoidossa. Tarkemmalla tiedolla voidaan kohdentaa paremmin kannansäätelyä ja ennaltaehkäistä myös vahinkoja.

Timo Leskinen
kenttäjohtaja

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

■ Suomen susikannan hoitosuunnitelma sisältää monia rakentavia ja järkipäisiä keinoja. Susialueilla elävien paikallisten ihmisten, karjankasvattajien ja metsästäjien huomiointi on susikantamme hoidon perusta. Ilman heidän kuulemistaan käytännön susikannan hoitoa ei voi toteuttaa.

Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että Suomessa ei voisi esiintyä elinvoimaista ja maanlaajuisesti kattavaa susikantaa. Päinvastoin muualla Euroopassa, kuten Kreikassa, Italiassa ja Espanjassa, tullaan paremmin toimeen huomattavasti suurempien susimäärien kanssa kuin meillä muutaman sadan suden kanssa. Kyse onkin halusta hyväksyä susi osaksi lähiympäristöään.

Vastakkainasettelu eri ryhmien välillä on vielä jyrkkää. Yhteistyöryhmät ovat hyvä keino saada aikaan toimivaa vuoropuhelua. Se ei poista ääriryhmien kärkeästä kommentointia mutta mahdollistaa järki-

peräisen kannanhoidon. Susiaitatalokoot, aktiivinen suurpetoviestintä, salametsästyksen laajapohjainen ennaltaehkäisy ja kaikille avoin susikannan seuranta ovat tapoja, joilla luottamusta rakennetaan. Ilman edellä mainittuja toimia susien kannanhoidollinen metsästys ei pysy hallinnassa, vaan susien salametsästys riistäytyy käsistä niin kuin menneinä vuosina.

Riku Lumiaro
suurpetoasiantuntija
Suomen luonnonsuojeluliitto

■ Suomen Metsästäjäliitto on seurannut huolestuneena valtion ponnettomuutta etenkin susikonfliktin hallinnassa. Hyviä avauksia on tehty, mutta niitä on jatkettava ja tehostettava. Susien kannanhoidollista metsästystä on ehdottomasti jatkettava sekä laajennettava siitä saatujen hyvien kokemusten vuoksi.

Metsästystä on voitava kohdistaa kaikkiin laumoihin. Valtion ja riistaviranomaisen on kiinnitettävä erityistä huomiota suden sosioekonomisiin vaikutuksiin.

Suomen susikanta ei ole erityisen vaarantunut, koska se on yhteydessä Venäjän susiin ja vaihtoa tapahtuu edelleenkin. Paikallisten ihmisten on voitava vaikuttaa susikannan hoitoon. Ilman tätä susikonfliktin hallinta on hyvin vaikeaa, ehkä jopa mahdotonta. Susitietoa on jaettava avoimesti ja vahingot korvattava täysimääräisinä.

Yhteistyöryhmät voivat parhaimmillaan vaikuttaa susikonfliktin hallintaan hyvin positiivisesti. Metsästäjät tuntevat myös suurpetoasiat, joten heidän läsnäolonsa on välttämätöntä.

Susitieto on oltava mahdollisimman avointa. Näin voidaan ehkäistä vahinkoja paremmin ja aihepiirien ympäriltä poistuu salamyhkäisyys. Metsästäjien havaintoilmoitusten jättämisen motivaationa avoimuus on avainasemassa. Luottamusta tutkimuksen, riistahallinnon ja metsästäjien välille rakennetaan avoimuuden perustalle.

Lopuksi suomalainen metsästys perustuu koiran käyttöön. Valtion ja riistaviranomaisten velvollisuus on huomioida myös tämä ja turvata koiralla tapahtuva metsästys järkevällä ja joustavalla lupapolitiikalla.

Panu Hiidenmies
toiminnanjohtaja
Suomen Metsästäjäliitto

Sudenhoitosuunnitelman tarkoituksena on kannanhoidollisten toimien lisäksi lisätä tavallisten kansalaisten susitietoa.

Arto Marjakangas, projektipäällikkö, Suomen riistakeskus

SUUNTAVIIVAT MAJAVAKANNOILLE

Tuoreen majavakantojen hoito- ja hallintaohjelman päätavoitteena on turvata Suomen euroopanmajavakannan elinkyky ja metsästettävyyys. Tavoitteeseen pyritään rajoittamalla kanadanmajavan levinneisyyttä ja mahdollisesti jopa tekemällä euroopanmajavien siirtoistutuksia.

■ ■ ■ Suomen kahdesta majavalajista euroopanmajava oli 1800-luvun jälkipuolella vaikeuksissa koko levinneisyysalueellaan. Suomesta ja Ruotsista laji metsästettiin tuolloin sukupuuttoon, mutta Norjassa onnistuttiin säilyttämään noin sadan yksilön kanta. Suomen nykyinen Satakuntaan keskittynyt 2 400–3 200 yksilön kanta on yhden ainoan Norjasta siirretyn naaraan jälkeläisiä. Viime vuosina euroopanmajavia on levinnyt Etelä-Pohjanmaan ja Pohjan-

maan eteläosiin. Lisäksi Tornion ja Muonion välisellä alueella Länsi-Lapissa on todennäköisesti Ruotsista siirtyneiden euroopanmajavien perustama pieni kanta. Pohjoismaiden euroopanmajavat ovat eristyksissä lajin päälevinneisyysalueesta, joka ulottuu idässä Keski-Siperian eteläosiin.

Kanadanmajavaa taas istutettiin Suomeen 1930-luvulla tietämättä, että kyseessä on eri majavalaji. Sen kanta on tällä hetkellä runsain Itä-Suomessa, mutta kanadanmajava on tunkeutumassa hiljalleen kohti lounaisen Suomen euroopanmajava-alueita. Kanadanmajavia on olettavasti myös eri puolilla Lappia. Paikoin lajeja tavataan jo samoissa vesistöissä, mutta ne eivät kuitenkaan risteidy keskenään. Suomen itä- ja keskiosien sekä Venäjän Karjalan kanadanmajavakanta on nykyisin lajin ainoa merkittävä esiintymä Euraasiassa.

Mikael Laine

Kuvan euroopanmajavaa on yleensä mahdotonta erottaa maastossa kanadanmajavasta.

Euroopanmajavakannan vahvistuminen suotuisalle suojelutasolle merkitsee väistämättä sitä, että kanta kasvaa ja levinneisyys laajenee. Siksi suunniteltujen toimenpiteiden sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset on selvitettävä etukäteen, jotta mahdollisia ristiriitoja voidaan ennakoida ja hallita.

Silmälläpidettävä direktiivilaji ja haitallinen vieraslaji

Vuoden 2015 uhanalaisuusarvioinnin päivityksessä euroopanmajavan luokitus muuttui vaarantuneesta silmälläpidettäväksi. Lisäksi euroopanmajava kuuluu Suomessa EU:n luontodirektiivin liitteen V lajeihin, joiden hyväksikäyttö voi vaatia hyödyntämisen sääntelyä. Sitä saa metsästää vain Suomen riistakeskuksen myöntämällä pyyntiluvalla tai poikkeusluvalla, ja vuotuinen saalis on ollut keskimäärin vajaat 200 majavaa. Kansallinen vieraslajistrategia puolestaan määrittelee kanadanmajavan haitalliseksi vieraslajiksi, jonka pyyntiin riittää metsästysoikeuden haltijan lupa.

Majavat toisaalta lisäävät luonnon monimuotoisuutta mutta toisaalta ajautuvat helposti konfliktiin maanomistajien ja paikallisten asukkaiden etujen kanssa. Etenkin majavapatojen nostattamat tulvat voivat aiheuttaa vahinkoa puustolle, viljelyksille, teille ja ranta-alueiden rakennuksille. Aiheutuvia vahinkoja ei korvata valtion varoista.

Sidosryhmät suosivat euroopanmajavia

Suomessa euroopanmajavat ovat kyenneet leviämään vain sellaisille alueille, joilla ei ole ollut kanadanmajavia. Euroopanmajavakannan vahvistuminen luontaisesti tai siirtoistutusten avulla vaatii siis kanadanmajavakannan rajoittamista ainakin paikallisesti. Sidosryhmien näkemyksiä näinkin voimakkailla toimenpiteillä selvitettiin Suomen riistakeskuksen kyselyllä kesällä 2015. Kyselyyn tuli 330 vastausta pääasiassa nykyisiltä euroopanmajava-alueilta ja niiden lähialueilta.

Puolet vastaajista oli metsästäjiä, kolmannes yksityisiä maanomistajia sekä valtion metsätalouden edustajia ja kymmenesosa luontoharrastajia.

Kaikkien sidosryhmien enemmistö kannatti kanadanmajavien poistoa vapaan tilan luomiseksi euroopanmajavien leviämiseksi. Majavien hoito- ja hallintaohjelmassa esitetään vieraslajistrategian mukaisesti kanadanmajavien poistoa Länsi-Lapista ja samalla lounaisen Suomen euroopanmajava-alueiden ympärille ehdotetaan luotavaksi puskurivyöhykkeitä, joilla kanadanmajavia ei esiinny. Ensin on kuitenkin selvitettävä lajien tarkat levinneisyydet varsinkin Lapissa. Varmat lajinmääritykset on toistaiseksi tehty metsästäjiltä kerätystä kalloista, mutta levinneisyydet voidaan ehkä selvittää myös DNA-menetelmin vesi- tai sedimenttinäytteistä.

Siirtoistutukset kipupisteinä

Siirtoistutuksilla voitaisiin tukea euroopanmajavien luontaista leviämistä ja lisätä kannan geneettistä muuntelua pääpopulaatiosta Venäjältä tai Baltiasta hankituilla yksilöillä. Sidosryhmäkyselyn perusteella kuitenkin puolet yksityisistä metsänomistajista vastusti ja vain runsas kolmannes kannatti siirtoistutuksia. Katseet kannattaakin suunnata Lappiin, missä valtio on laajoilla alueilla ainoa maanomistaja. Lapissa on lisäksi suuria suojelualueita, joille voitaisiin perustaa uusia esiintymiä. Pohjois-Ruotsin euroopanmajavakanta toimisi Lapissa luontaisen leviämisen lähdepopulaationa.

Euroopanmajavakannan vahvistuminen suotuisalle suojelutasolle merkitsee väistämättä sitä, että kanta kasvaa ja levinneisyys laajenee. Siksi suunniteltujen toimenpiteiden sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset on selvitettävä etukäteen, jotta mahdollisia ristiriitoja voidaan ennakoida ja hallita.

Suomen euroopanmajavakannalle olisi eduksi päästä leviämisyhteyteen pääpopulaation kanssa. Tämä kehityskulku vaatisi kuitenkin tiivistä kansainvälistä yhteistyötä ja kestäisi todennäköisesti kymmeniä vuosia. On selvää, että harjojen majavalajin politiikkaa harjoitetaan Suomessa vielä pitkään.

■ **MTK suhtautuu positiivisesti hoito-suunnitelmatyöhön. Sosiaalinen kestävyys on yhtä tärkeää kuin ekologinen kestävyys, sillä majavat aiheuttavat merkittä-**

viä maa- ja metsätalouden vahinkoja. Huolestuttavaa on, että tuhoalueiden pinta-ala on ollut kasvussa. Hoito-suunnitelman peruslinjaus on oikean suuntainen. Siirtoistutuksiin kantamme on kuitenkin kielteinen, ja vieraslajistrategian mukaisesti suhtaudumme kanadanmajavaan hoitosuunnitelma-luonnosta kriittisemmin. Tavoitteeksi tulisi ottaa kanadanmajavien poistaminen kokonaan riittävän leveinä vyöhykkeinä euroopanmajavan esiintymisalueiden ympäriltä. Näin kotoperäisen euroopanmajavan esiintymisalueen laajentumiselle luodaan edellytyksiä. Vakiintuneen kannan alueella pitää huolehtia riittävästä pyyntiluvista. MTK pitää erittäin tärkeänä, että metsästyslain 41 §:n mukainen poikkeuslupien myöntömahdollisuus säilyy myös jatkossa kaikkia euroopanmajavan esiintymisalueita koskien.

Mikko Tirola
metsävaltuuskunnan puheenjohtaja
MTK ry

■ **Euroopanmajavakannan levittäytymiselle tulisi antaa luontainen mahdollisuus, ja lajia pitäisi voida siirtoistuttaa alueille, joilla on jo alueellinen hyväk-**

syntä. Euroopanmajavan taipumus vähäisempään patoamiseen puoltaa lajin levittämistä myös kanadanmajavien alueille.

Euroopanmajavien levittäytymisalueilla tulee puuttua vain äärimmäisiin ongelmiin ja metsästystä tulee käyttää vasta viimeisenä keinona. Vahvan euroopanmajavakannan alueilla metsästys kannahoidollisin perustein voidaan sallia nykyisessä muodossa, koska majava on tehokas lisääntymään, eikä sillä ole monia luontaisia vihollisia. Nykyisin tehtävät poikkeuslupahakemukset ovat vain turhauttavaa ja paikkaansa pitämätöntä byrokratiaa. Usein ajatellaankin, ettei luonto saisi

aiheuttaa ihmisille kustannuksia tai haittoja, mikä on väärä lähtökohta. Sietokykyä tulee saada lisättyä ihmisten ja luonnon välillä. Haittojen hyväksyntä ja metsästys, joka kasvat-
taa lajin sietokynnystä, on sosiaalisesti kestävää majavakannanhoitoa.

Teemu Tuovinen
aluesihtööri
Suomen
luonnonsuojeluliiton
Pohjanmaan piiri ry

■ Kokonaisuutena hoito- ja hallintaohjelman linjaukset ovat oikean suuntaisia. Nyt valittu tie on pitkä ja kivikoinen, mutta mitään helppoa tietä ei taida olla olemassa. Euroopanmajavan kohdalla kannanhoidossa voisi kokeilla samaa kuin hirven kanssa: lupia pitäisi olla riittävästi, jotta pystyttäisiin nopeasti reagoimaan vahinkoihin. Tämä lisäisi myös sosiaalista kestävyyttä. Tiedän, että metsästäji-
en tahto ei ole kannan poistaminen, vaan sen kasvattaminen. Kana-
danmajavan poistami-
nen euroopanmajavan tieltä kysyy metsästäjien sitoutumista ja ajatte-
lutavan uusiutumista. Tämä toivottavasti onnistuu.

Pauli Kiviluoma
Pohjanmaan alueellisen
riistaneuvoston
puheenjohtaja
Kauhajoen
metsästysseuran
puheenjohtaja

Asmo Raimoaho

**Oma riista-
palvelun
käyttö vähentää
riistaan liittyvän
vapaaehtoiskentän
ja riistahallinnon
työtä useilla
henkilötyövuosilla
joka ikinen vuosi.**

Ari Kontiainen, projektipäällikkö, Suomen riistakeskus

SITÄ PAREMPAA SÄHKÖISTÄ ASIOINTIA

Montako sellaista mobiilipalvelua tulee mieleen, jolla voi luotettavasti tunnistettuna hoitaa itselleen tärkeitä asioita ja nähdä omia tietoja? Hyvänä esimerkkinä ovat pankkien sovellukset - ja tietenkin Oma riista -palvelu. Riistahallinto marssii aivan digitalisaation etulinjassa.

■ ■ ■ Metsästäjät tuottavat käytännössä kaiken riistahallinnon ja -tutkimuksen tarvitseman tiedon. Tämä tarkoittaa vuosittain valtavaa määrää riistatietoa, jota käytetään esimerkiksi riistakantojen arviointiin ja kestäväen käytön mitoittamiseen. Koska paperilomakkeiden aika on pian auttamattomasti ohitse, on joukkoistetun tiedonkeruun haaste ratkaistu Suomen riistakeskuksessa nykYTEKNOLOGIALLA.

Palvelu kaikille luonnossa liikkujille

Oma riista -sovellus on mobiilia parhaimmillaan. Koska kyse on myös älypuhelimessa toimivasta sovelluksesta, on se henkilökohtainen, aina mukana ja tietää päivän, ajan sekä tarkan paikan. Asiakslähtöisesti kehitetty Oma riista -sovellus näyttää kaiken olennaisen tiedon eikä kysele turhia. Mobiilisovellusta ei haittaa, vaikka käytössä ei olisi-kaan mobiiliverkkoa, koska talteen kirjattu tieto siirtyy verkkopalveluun heti, kun data taas kulkee. Oma

riista -palvelu on nykyajan maasto-tallennin omassa taskussa.

Oma riista -palvelun käyttäjän ei välttämättä tarvitse olla metsästäjä. Jokainen voi kirjata mobiilisovel-luksella paikan päältä nopeasti ja luotettavasti talteen riistatietoja, ha-vaintoja ja saaliita - parhaimmillaan vain kolmella klikkauksella. Omaksi iloksi tai hyödyksi kirjatut tiedot tuottavat arvokasta riistatietoa myös hallinnon ja tutkimuksen käyttöön.

Tietoa laajasti ja luotettavasti

Riistahallinnon kannalta lopputu-los on ratkaisevasti parempi kuin aikaisemmin. Oma riista -palvelulla kerätyn tiedon tarkkuus ja määrä ovat aikaisempaan verrattuna aivan toista luokkaa, ja tietoa kertyy ympäri vuoden.

Vaivatta talteen kerätty tieto voi sellaisenaan hyödyttää tiedon tuottajaa ja riistahallintoa, mutta myös esimerkiksi metsäystyöseuraa tai poikkeusluvan saajaa. Oma riista -palvelun käyttö vähentää riistaan liittyvän vapaaehtoisuuden ja riista-hallinnon työtä useilla henkilötyö-vuosilla joka ikinen vuosi. Riista-hallinnossa on paraikaa käytännön tuottavuusloikka meneillään.

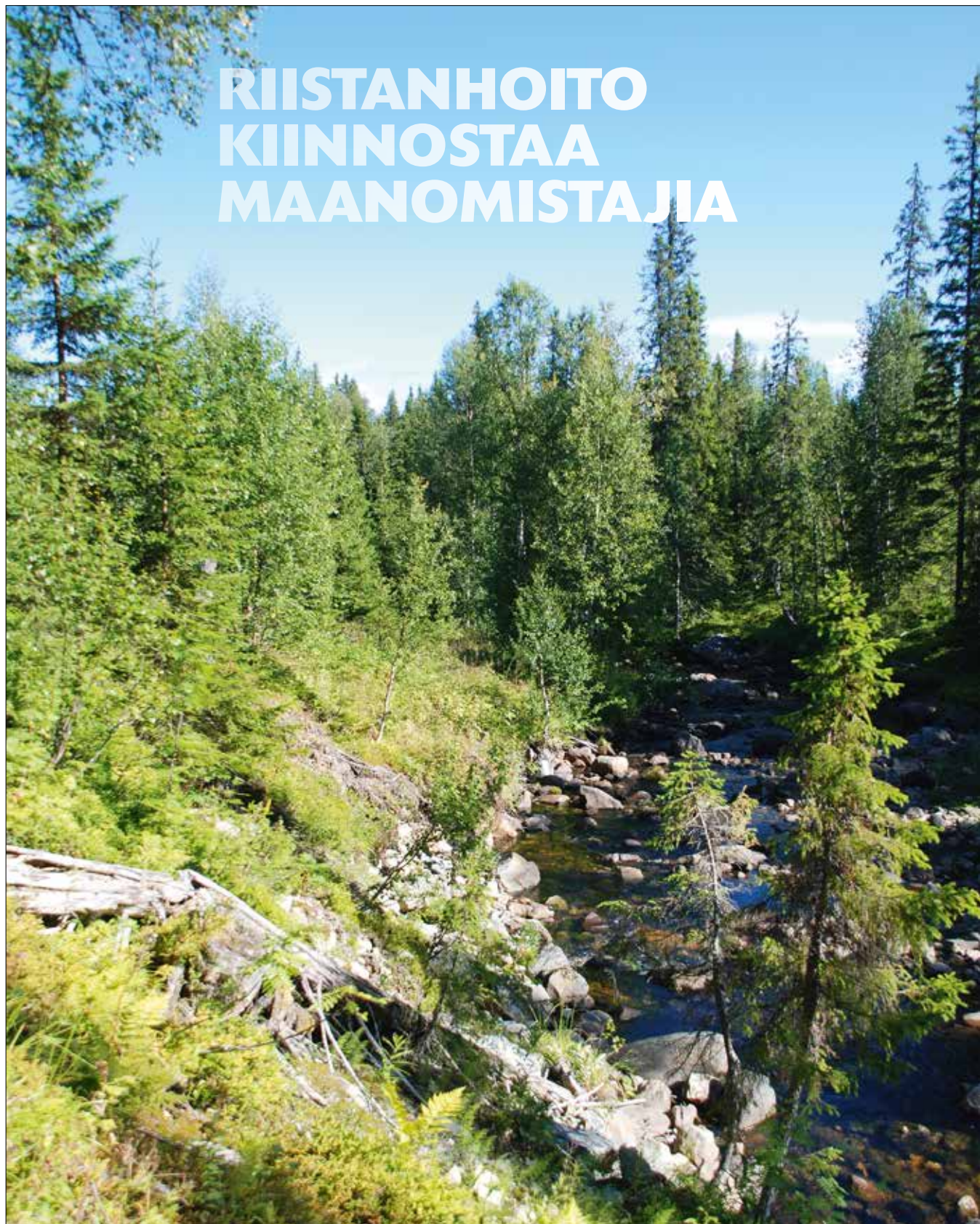
Kaiken tämän ja paljon muuta voi tehdä toki kotonakin tietoko-neen ääressä Oma riista -verkko-palvelussa tai niillä riistahallinnon palveluilla, jotka käyttävät Oma riista -tunnusta kirjautumiseensa. Mutta se onkin jo sitä ihan tavallista sähköistä asiointia.

Oma riista

- **Verkkopalvelu:**
oma.riista.fi
- **Mobiilisovellukset:**
Android
Windows Phone
iOS
- **Luotettava rekisteröityminen**
- **Yleiskäyttöinen Oma riista -tunnus**
- **Sähköinen metsästyskortti**
- **Riistatietojen helppo keruu**
- **Lakisääteisten saalisilmoitusten jättäminen**
- **Riistanhoito-yhdistysten tiedot, tehtävät, tapahtumat**

Mirja Rantala, erikoissuunnittelija, Suomen riistakeskus
Marko Svensberg, erikoissuunnittelija, Suomen riistakeskus

RIISTANHOITO KIINNOSTAA MAANOMISTAJIA

Marko Svensberg

Metsänomistajat ovat kiinnostuneita sekametsän kasvattamisesta ja puuston rakenteen monipuolistamisesta.

Metsänomistajat ovat kiinnostuneita monipuolistamaan metsiänsä käsittelyä ja kunnostamaan elinympäristöjä. Riistapainotteisten metsänhoitomenetelmien soveltamiseen omassa metsässä kaivataan kuitenkin ammattilaisten neuvoja.

■ ■ ■ Metsänhoidon riistapainotteiset vaihtoehdot kiinnostavat metsästäviä metsänomistajia. Suomen riistakeskuksen kesällä 2015 toteuttamaan metsänomistajakyselyyn vastanneista 85 prosenttia kertoi haluavansa kokeilla riista- tai luontopainotteista metsänhoitoa omalla tilallaan. Seka-metsän kasvattaminen ja puuston rakenteen monipuolistaminen

riistatiheikköjä ja säästöpuuryhmiä jättämällä kiinnostivat vastaajia eniten.

Useat vastaajat kertovat hoitavansa metsiään riistaa suosien jo nyt, ja osa on tehnyt tätä vuosikymmeniä. Kyselyn perusteella metsänomistajat kokevat, että metsänkäsittely on pienpetojen ohella merkittävä syy kanalintukantojen muutoksiin.

Metsästäjillä on huoli lintukannoista

Kysely tavoitti monia metsästäviä metsänomistajia, jotka ovat huolissaan tulevasta kanalintusaaliista. Vastaajia motivoi luonnonhoitoon

erityisesti riistan hyvinvointi (89 %) ja metsästysharrastus (80 %), mutta myös luonnon monimuotoisuus, sienestys ja marjastus sekä maise-man hoito. Metsästävät metsänomistajat näkevät selkeän yhteyden metsänhoidon ja tulevaisuuden kanalintusaaliiden välillä.

Moni tunnisti tilallaan myös mahdollisia elinympäristön kunnostuskohteita. Kunnostettavat kohteet olivat useimmiten pienvesiä, mutta myös kunnostusta kaipaavia soita ja kosteikkoja tarjottiin paljon.

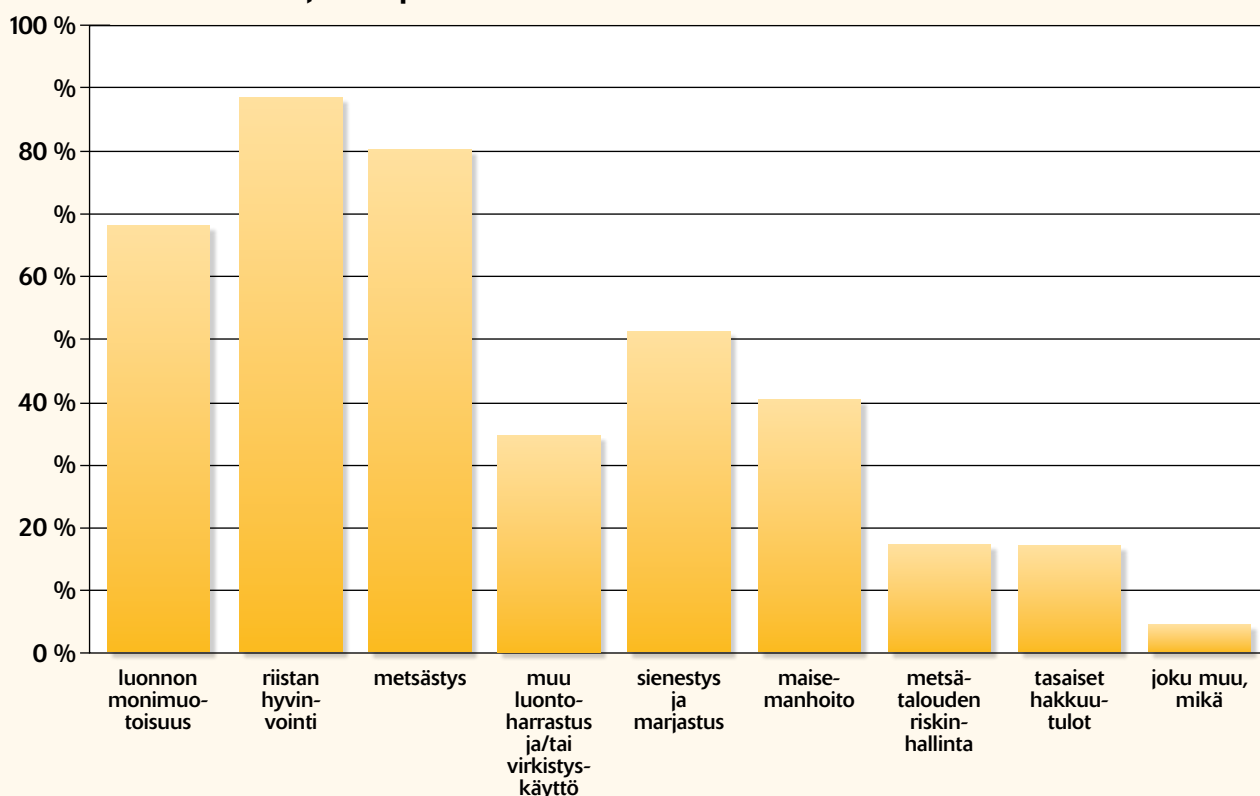
Oma työ ja sitoutuminen keskiössä

Elinympäristön kunnostuskohteisiin ollaan valmiita panostamaan omaa työtä ja sitoutumaan niiden hoitoon myös jatkossa. Vastaajista noin puolet (52 %) kertoo olevansa valmis osallistumaan korvauksetta kohteen kunnostukseen omalla työllään ja 65 prosenttia on valmis solmimaan 20 vuoden sopimuksen kohteen ominaispiirteiden säilyttämisestä, vaikka siitä ei mainittu maksettavan erillistä korvausta. Vastaajien mieli-

Metsästysharrastus on usein perusteena riistapainotteiselle metsänhoidolle. Riistan lisäksi metsänomistajia motivoi myös muiden ekosysteemipalvelujen tuottaminen.

”Olemme saaneet nykyiset metsät omistukseemme 80-luvulla ja siitä saakka olemme hoitaneet metsiä riistapainotteisesti jättämällä esimerkiksi kuusia ryhminä puuston sekaan. Myös sekapuustoa on suosittu.”

Mikä motivoi riista- ja luontopainotteiseen metsänhoitoon?

”Olisi mielenkiintoista päästä oppimaan, miten voisin parantaa riistaeläinten elinoloja ja edistää kantojen kasvamista perheeni metsätilalla!”

- piteet riistametsänhoidon taloudellisista vaikutuksista vaihtelevat melko paljon. Ainoastaan 14 prosenttia vastaajista ei hyväksy lainkaan tulojen laskua.

Neuvonnalle on tarvetta

Kyselyn mukaan selkeää neuvontaa kaivataan. Moni vastaaja on kiinnostunut riistametsänhoidosta mutta tarvitsee toteutukseen neuvo- ja ammattilaiselta. Näin kertoi eräs vastaajista:

— Minua kiinnostaa riistan huomioonottaminen metsänhoidossa. Istutimme vuosi sitten hakkuuaukkoon kuusta ja ensi keväänä olisi tarkoitus istuttaa toinen hakkuuaukko kuuselle. Mietin, että onko tässä vaiheessa mahdollisuus kehittää riistalle parempaa elinympäristöä kuin kuusitaimikko? Olisin kiinnostunut kuulemaan ja saamaan vinkkejä asiasta.

Sähköinen kysely toteutettiin 15.7.–31.8.2015, ja siihen vastasi yhteensä 469 metsänomistajaa. Kyselyn kautta tarjottiin 298 alustavaa riistametsänhoidon mallikohdetta ja 317 elinympäristön kunnostuskohdetta.

Suuri osa vastaajista on valmis tinkimään hakkuutuloista riista- ja luontopainotteisen metsänhoidon vuoksi.

Riistametsänhoito on nyt esillä

■ Syksyllä 2015 riistametsänhoitoa edistetään Kipinä riistametsänhoitoon -tiedotuskampanjalla (KIRI) yhteistyössä Suomen Metsäsäätiön kanssa. Kampanjan aikana riistametsänhoito näkyy laajasti alan medioissa.

Riistametsänhoidon edistämiseksi on lisäksi valmisteilla hanke, jonka tavoitteena on toteuttaa valtakunnallinen mallikohdeverkosto yksityismailla. Hankkeen toimeenpanoon haetaan Euroopan unionin Life -rahoitusta. Suomen riistakeskuksen hankekumppaneita ovat Suomen metsäkeskus, UPM-kymmene ja Luonnonvarakeskus. www.riistametsa.fi

Riistaa suosivan metsänhoidon kulmakivet

- Riistatiheiköt kaikenlaisiin metsiin
- Sekapuustoisuuden suosiminen
- Varvuston ja pensaskerroksen säästäminen
- Vaihettumisvyöhykkeiden varovainen käsittely
- Vähäpuustoisten ojitusalueiden kunnostaminen riistasoiksi
- Säästöpuut ryhmiin

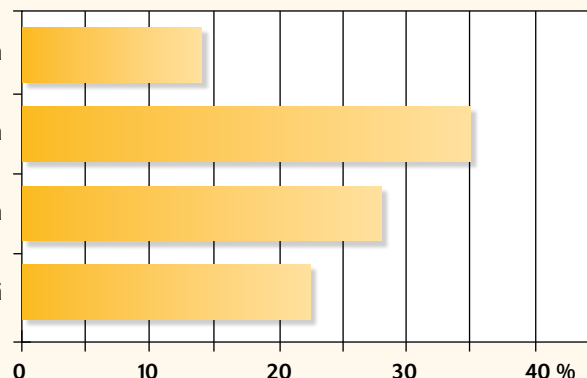
10 % tai enemmän hakkuutuloista

5–10 % hakkuutuloista

1–5 % hakkuutuloista

hakkuutulot eivät saa vähentyä

Kuinka paljon hakkuutulot saavat riista- ja luonnonhoitopainotteisen metsänhoidon vuoksi laskea?

MIKÄ ON SUOMEN RIISTAKESKUS?

■ ■ ■ Suomen riistakeskus edistää kestävästä riistataloutta, tukee riistanhoitoyhdistysten toimintaa ja huolehtii riistapolitiikan toimeenpanosta sekä vastaa sille säädetyistä julkisista hallintotehtävistä.

Suomen riistakeskus on vuonna 2011 perustettu itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, joka toimii maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla ja tulosohjauksessa. Suomen riistakeskus on keskeinen osa julkista riistakonsernia.

Suomen riistakeskuksella on 15 aluetoimistoa sekä keskustuomisto. Ylintä päätösvaltaa käyttää hallitus. Suomen riistakeskuksen toteuttamaa riistapolitiikkaa tukevat valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot sekä paikalliset riistanhoitoyhdistykset.

Riistahallinto on asettanut itselleen yhteiskunnalliset vaikutustavoitteet, joiden uusin lisäys on Riistatalous luo hyvinvointia.

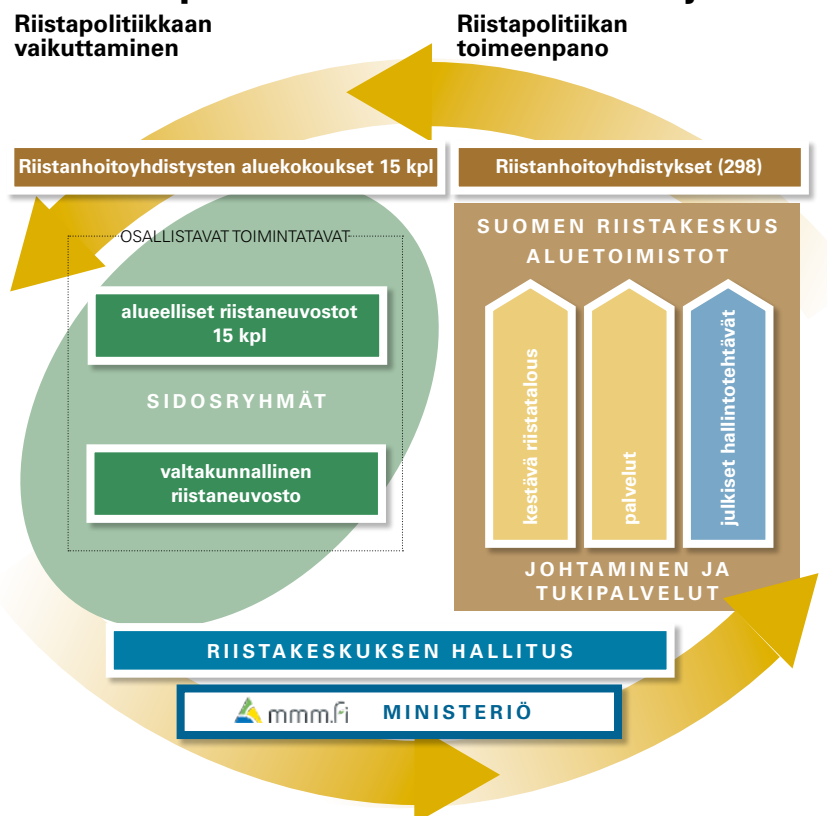

Miltä riistahallinnon tulevaisuus näyttää?

■ Suomen riistakeskus laati vuosittain strategisen suunnitelman, jossa hahmotetaan muun muassa riistahallinnon toimintaympäristön muutostrendejä.

- Hallinnon tehtäviä on priorisoitava ja tehokkuutta on lisättävä, jotta vaikuttavuustavoitteet saadaan hoidettua niukkenevin resurssein.
- Riistahallintolain uudistus avasi sidosryhmille vaikutusmahdollisuuksia riistapolitiikan valmisteluun. Kuitenkin yhä osallistavampia vaikutusmahdollisuuksia kaivataan.
- Metsästäjämäärän ei arvioida vielä kääntyvän laskuun, mutta ikärakenteen muutoksen aiheuttamaan poistumaan on varauduttava. Määrän ohella on tarpeen kiinnittää huomiota myös harrastuksen intensiteettiin: nyt 45 prosenttia riistanhoitomaksun maksajista on passiivisia.
- Yhä suurempi osa metsästäjistä asuu taajamissa. Riistahallinnon ja metsästysseurojen toiminnan kannalta tämä merkitsee vapaaehtoisien toimijajoukon harvenemista.
- Mielipidemittausten mukaan suomalaisten suhtautuminen metsästyksen on muuttunut positiivisemmaksi. Kriittisyys pohjautuu nykyisin yhä useammin eettisiin eläinsuojelukysymyksiin kuin lajien ja eläinkantojen suojeluun sinänsä.
- Suurpetopoliittika ja sen toimeenpano on voimakkaan keskustelun ja muutospaineiden alla. Kritiikki ja konfliktit heijastuvat myös muuhun riistapolitiikkaan.
- Globaalien trendien ja EU-luonnonsuojeluvoimavarojen vaikutus kansalliseen riistatalouteen lisääntyy, mikä lisää keskeisten riistaeläinlajien sekä niiden elinympäristöjen koskevien monitavoitteisten hoitosuunnitelmien painoarvoa.
- Luonnon monimuotoisuutta turvaava toiminta on myötätulessa. Riistatalouden ekosysteemipalvelut tarjoavat mahdollisuuksia lieventää luonnonsuojelun ja metsästyksen vastakkainasettelua.
- Riistataloudella on runsaasti mahdollisuuksia sekä aineellisen että aineettoman hyvinvoinnin tuottajana. Suotuisa mielipidekehitys yhdessä lähi- ja villiruuan arvostuksen kasvun myötä luovat pohjaa riistataloussidonnaisten elinkeinojen ja metsästyspalveluiden kehittämiseksi.

Riistapolitiikan kaksi toimintalinjaa

- Suomen riistakeskus, Sompiontie 1,
00730 HELSINKI, 029 431 2001,
asiakaspalvelu@riista.fi, www.riista.fi

- Etelä-Häme, Lukiokatu 14,
13100 HÄMEENLINNA, *etela-hame@riista.fi*
- Etelä-Savo, Virastotie 3 as 2,
51900 JUVA, *etela-savo@riista.fi*
- Kaakkois-Suomi, Pikkuymyräkatu 3 A,
49400 HAMINA, *kaakkois-suomi@riista.fi*
- Kainuu, Syväyksenkatu 1 B 27,
89600 SUOMUSSALMI, *kainuu@riista.fi*
- Keski-Suomi, Kauppakatu 19 A 7,
40100 JYVÄSKYLÄ, *keski-suomi@riista.fi*
- Lappi, Vanamokatu 3 D,
96500 ROVANIEMI, *lappi@riista.fi*
- Oulu, PL 35 (Ratatie 41),
91501 MUHOS, *oulu@riista.fi*
- Pohjanmaa, Vapaudentie 32-34 B 22,
60100 SEINÄJOKI, *pohjanmaa@riista.fi*
- Pohjois-Häme, Labkotie 2,
36240 KANGASALA, *pohjois-hame@riista.fi*
- Pohjois-Karjala, Teollisuuskatu 15,
80100 JOENSUU, *pohjois-karjala@riista.fi*
- Pohjois-Savo, Kiekkotie 4,
70200 KUOPIO, *pohjois-savo@riista.fi*
- Rannikko-Pohjanmaa, PL 16, (Pitkäkatu 4),
66531 KOIVULAHTI, *rannikko-pohjanmaa@riista.fi*
- Satakunta, Porintie 9 B 6,
29250 NAKKILA, *satakunta@riista.fi*
- Uusimaa, Sompiontie 1,
00730 HELSINKI, *uusimaa@riista.fi*
- Varsinais-Suomi, Hadvalantie 8 7B,
21500 PIIKKIÖ, *varsinais-suomi@riista.fi*

